

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1888.

Andra Kammaren.

N:o 9.

Fredagen den 17 Februari.

Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades de i kammarens sammanträden den 9 och 10 innevarande februari förda protokoll.

§ 2.

Vid föredragning till en början af Herr *Ol. Jonssons* i Hof i senaste sammanträde bordlagda motion, n:o 168, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning angående dispositionsrätten till skogsafkastningen från ecklesiastika boställen och ändring i derom hittills gällande bestämmelser, begärdes ordet af:

Herr Jonsson i Hof, som yttrade: Herr Talman! Då jag i min motion berört stadganden, som utfärdats af Kongl. Maj:t utan att hafva varit underkastade Riksdagens pröfning, anser jag, att det skulle vara riktigast, att Kongl. Maj:t också ensam fick vidtaga de förändringar, som till följd af den begärda utredningen kunde behöfvas. Men som jag har hört, att tvekan uppstått, huruvida icke sista delen af motionen vore af den natur, att ärendet hörde under ständigt utskott, och då borttagandet af denna motionens del icke har någon egentlig betydelse för utredningen, tager jag mig friheten anhålla, att mom. c får ur motionen utgå, och att motionen i öfrigt remitteras till ett tillfälligt utskott.

Med bifall till den af motionären sålunda gjorda framställning medgaf kammaren, att sista momentet af motionen, eller den under Litt C. gjorda hemställan, finge ur motionen utgå; och blef motionen i återstående delar derefter remitterad till behandling af kammarens tillfälliga utskott n:o 1.

§ 3.

Herr P. Valdenströms i Gefle motion, n:o 169, som här-efter föredrogs, hänvisades till tillfälliga utskottet n:o 4.

§ 4.

Föredrogs och bordlades för andra gången konstitutionsutskottets memorial n:o 1.

Ordet begärdes af

Herr Widström, som yttrade: Jag tillåter mig hemställa, det kammaren måtte besluta att det nu för andra gången bordlagda memorialet uppföres främst bland två gånger bordlagda ärenden på föredragningslistan för nästa onsdag.

Denna herr Widströms framställning bifölls, i följd hvaraf konstitutionsutskottets ifrågavarande memorial skulle å föredragningslistan för onsdagen den 22 i denna månad uppföras främst bland de ärenden, som blifvit dessförinnan bordlagda två gånger.

§ 5.

Föredrogos men blefvo ånyo bordlagda: bankoutskottets memorial n:o 2 och 3; samt lagutskottets utlåtande n:o 12.

§ 6.

Godkändes lagutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen;

n:o 6, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förändrad lydelse af 34 och 144 §§ konkurslagen den 18 september 1862; och

n:o 7, med begäran om utarbetande af förslag till ny kyrkolag m. m.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag angående kammarens i detta sammanträde fattade beslut.

§ 8.

Ledighet från riksdagsgöröman beviljades herr *C. G. Bäckgren* under fjorton dagar från och med den 23 dennes.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes lagutskottets utlåtanden.:

N:o 13, i anledning af väckta motioner i fråga om förnyelse af inteckning samt om vitsord åt fastighetsbok vid utfärdande af gravationsbevis; och

n:o 14, i anledning af väckt motion om ändringar i 130 § konkurslagen samt 23 kap. 3 § strafflagen.

Dessa ärenden skulle å föredragningslistan för morgondagens sammanträde uppföras framför de utlåtanden, som blifvit tvenne gånger bordlagda.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. $\frac{3}{4}$ 3 e. m.

In fidem
A. E. J. Johansson.

Lördagen den 18 Februari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 11 dennes.

§ 2.

Anställdes enligt derom förut fattadt beslut val af tjugufyra ledamöter i den nämnd, som enligt 103 § regeringsformen och 69 § riksdagsordningen eger att döma, huruvida högsta domstolens samtliga ledamöter gjort sig förtjente att i deras viktiga kall bibehållas, äfvensom af sex suppleanter för desse ledamöter, och blefvo dervid utsedde:

till ledamöter:

Herr <i>N. S. Håkansson</i>	med 182 röster,
» <i>C. F. Winkrans</i>	» 182 »
» <i>J. Andersson</i> i Örstorp	» 100 »
» <i>M. Andersson</i> i Stigen	» 100 »
» <i>C. L. Anjou</i>	» 100 »
» <i>M. Arhusiander</i>	» 100 »
» <i>G. F. Berndes</i>	» 100 »
» <i>A. Bexelius</i>	» 100 »
» <i>C. G. Bäckgren</i>	» 100 »
» <i>L. Börjesson</i>	» 100 »
» <i>J. F. Carlsson</i> i Fågelhem	» 100 »
» <i>J. Eliasson</i>	» 100 »
» <i>L. G. von Heijne</i>	» 100 »
» <i>K. E. Holmgren</i>	» 100 »
» <i>A. G. Jönsson</i> i Mårarp	» 100 »
» <i>Liss Ol. Larsson</i>	» 100 »
» <i>A. P. Lind</i>	» 100 »
» <i>J. Nilson</i> i Sorröd	» 100 »
» <i>L. F. Odell</i>	» 100 »

Herr	<i>N. Petersson</i> i Runtorp	med 100 röster,
»	<i>J. Sjöberg</i>	» 100 »
»	<i>J. Swedberg</i>	» 100 »
»	<i>A. Svartling</i>	» 100 »
och	» <i>S. Wieslander</i>	» 100 »

samt till suppleanter:

Herr	<i>J. Ericson</i> i Borekulla	med 167 röster,
»	<i>K. A. Kihlberg</i>	» 167 »
»	<i>M. Andersson</i> i Löfhult	» 92 »
»	<i>C. J. Bladh</i>	» 92 »
»	<i>G. W. Lyth</i>	» 92 »
och	» <i>A. F. Liljeholm</i>	» 92 »

§ 3.

Vid härefter anställda val *dels* af de tolf valmän, hvilka, jemte ett lika antal valmän från Första Kammaren, hade att, enligt 70 § riksdagsordningen, utse komiterade för tryckfrihetens vård, *dels* och tre suppleanter för desse valmän, blefvo af kammaren i sådant afseende utsedde:

till valmän:

Herr	<i>Å. H. Nordenfelt</i>	med 172 röster,
»	<i>G. Berg</i> i Eksjö	» 98 »
»	<i>E. Forsselius</i>	» 98 »
»	<i>C. F. Höglund</i>	» 98 »
»	<i>H. M. Kilman</i>	» 98 »
»	<i>A. Lilljeqvist</i>	» 98 »
»	<i>A. M. Lundberg</i>	» 98 »
»	<i>O. W. Redelius</i>	» 98 »
»	<i>J. Rundbäck</i>	» 98 »
»	<i>O. Ch. Ahlström</i>	» 97 »
»	<i>H. N. E. Amnéus</i>	» 97 »
och	» <i>J. Bengtsson</i> i Gullåkra	» 97 »

samt till suppleanter:

Herr	<i>J. Johnsson</i> i Thorsberg	med 93 röster,
»	<i>G. A. Wändahl</i>	» 93 »
och	» <i>J. Petersson</i> i Boestad	» 85 »

Mellan de personer, hvilka till suppleantplatser erhållit lika antal röster, anställdes lottning för bestämmande af den ordning, hvori samma personer borde såsom suppleanter ingå, och utföllo

dessa lottningar med den ordningsföljd här ofvan i §§ 2 och 3 finnes angifven.

§ 4.

Föredrogos och bordlades för andra gången lagutskottets utlåtande n:is 13 och 14.

§ 5.

Till kammarens afgörande förelåg till en början lagutskottets utlåtande n:o 10, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 26 kap. 1 § rättegångsbalken.

Angående ändring i 26 kap. 1 § rättegångsbalken.

I berörda, inom Andra Kammaren af herr J. Johnsson i Thorsberg väckta motion, n:o 16, var föreslaget, att Riksdagen måtte för sin del antaga följande ändrade lydelse af 26 kap. 1 § rättegångsbalken:

»Hvar, som från underrätt vädjar, ställe för sig två löftesmän, som borga, begge för en och en för begge, för den kostnad och skada, den han kan skyldig kännas att gälda; tage deras skrift derå, jemte intyg om dess vederhäftighet af domaren, kronfogde eller kronolänsmannen i orten och lägge den vid sin inlaga in. Nu kan så hända, att han hellre vill penningar eller guld till säkerhet för kostnad och skada ställa och sätter det hos Konungens befallningshafvande in, eller i taka händer; då vare ock det för borgen giltt när domaren det pröfvat hafver. Försummar han det — — — — — förlorat».

Utskottet hemställde emellertid, att motionen måtte lemnas utan vidare afseende.

Efter föredragning af ärendet anförde:

Herr Berg i Eksjö: På samma gång jag villigt erkänner, att den af motionären föreslagna lagförändringen afser en jemförelsevis obetydlig del af vår i många hänseenden föråldrade rättegångsordning, kan jag icke neka, att jag finner förslaget vara af beskaffenhet att kunna medföra ganska goda följder. Stadgan det i 26 kap. 1 § rättegångsbalken torde vara bristfälligt icke blott så till vida, att det icke föreskrifves af hvem löftesmännens vederhäftighet skall styrkas, utan jemväl derutinnan, att det öfverhufvud taget icke alls innehåller bestämmelse om, att borgen för kostnad och skada skall åtföljas af vederhäftighetsbetyg; och denna bristfällighet förorsakar såväl i ena som andra hänseendet stundom olägenhet. Men ehuru sålunda, enligt hvad jag nämmt, föreskrift saknas, att borgen bör åtföljas af vederhäftighetsintyg, torde

Angående ändring i 26 kap. 1 § rättegångsbalken.
(Forts.)

det likväl hafva varit lagstiftarens mening, att löftesmännens vederhäftighet skall styrkas.

I fråga om *besväröförfarandet* stadgar kongl. förklaringen den 23 mars 1807, att klaganden, om han ställer borgen för honom ådömda böter, bör hos domstolen, magistraten, vederbörande kronobetjent eller pastor anskaffa bevis om borgesmännens vederhäftighet; och finnes ett sådant stadgande i *besvärsmål angående böter*, bör väl motsvarande bestämmelse införas i *vademål i fråga om borgen för kostnad och skada*. Tillämpningen af förevarande föreskrift har emellertid visat sig ganska olika. *En* hofrätt fordrar icke intyg om löftesmännens vederhäftighet för annat fall, än om invändning deremot göres, och lemnar denna hofrätt då den vädjande rådrum att förete sådant intyg. *En annan hofrätt* har återigen genom dom den 5 maj 1882 förklarat en vädjad sak desert, d. v. s. funnit hvad i vadinlagan anförts icke kunna upptagas till pröfning, på den grund att intyg om löftesmännens vederhäftighet icke blifvit företedt, och denna uppfattning gillades af Kongl. Maj:t i dom den 1 februari 1883. Här af torde framgå, att det verkligen behöfves tydliga föreskrifter i det af motionären föreslagna syfte.

Öfvergår man nu till den synpunkt, hvilken synes varit för motionären ensamt bestämmande, d. v. s. de svårigheter, omkostnader och tidsutdrägt, som nu gällande lag i ämnet medför, så ser jag icke heller ur denna synpunkt något hinder för förslagets antagande. I expeditionstaxan den 7 december 1883 förekommer tydligt stadgande derom att kronobetjent eger gifva intyg om personers *medellöshet*, och vid sådant förhållande bör han väl äfven kunna få sig anförtrodt att utfärda de *vederhäftighetsintyg*, hvarom nu är fråga. Jag medger visserligen, att »kronobetjent» på detta ställe liksom i många andra lagrum möjligen är likbetydande med kronofogde och således icke afser länsman, men för min del kan jag icke se något förhållande, som skulle göra det mindre lämpligt, att detta uppdrag lemnades jemväl åt länsmännen. Jag instämmer med motionären deri, »att länsmanscorpsen säkerligen skulle utöfva denna befattning med den största noggrannhet», och äfven om jag icke vill gifva honom fullt rätt i hans senare yttrande »att länsmännen långt bättre än domaren äro i tillfälle bedöma borgesmännens trovärdighet och förmögenhetsvilkor», så medger jag emellertid, att länsmännen i de flesta fall lika väl som domaren och i en del fall bättre än han kunna bedömma ifrågasvarande förhållande. Det händer ganska ofta, enligt hvad jag har mig bekant — och det är naturligt, att så måste ske — att domaren med utfärdande af vederhäftighetsintyg rådför sig med kronofogde, länsman eller nämndemän, då ju domarens personkännedom omöjligen kan för alla räcka till.

Med anledning af hvad jag nu haft äran yttra och då jag icke anser motionen böra förkastas, hemställer jag om densamma

återremitterande till utskottet, så mycket hellre som någon redaktionsförändring är af nöden. Så till exempel står i förslaget »kronofogde» i obestämd form, men deremot »domaren» och »länsman» i den bestämda.

Ang. ändring i
26 kap. 1 § rät-
tegångsbalken.
(Forts.)

Herr Johnson i Thorsberg. Som herrarne torde finna, har jag med min motion afsett att i någon mån afhjelpa de olägenheter, som äro förenade med, att få sådan borgen, som omförmäles i 26 kap. 1 § rättegångsbalken, till vederhäftigheten styrkt. På landet, särskildt i de delar som äro glest befolkade och domsagorna af betydlig omfattning, ökas dessa olägenheter, ej mindre genom afståndet till domaren, som i allmänhet måste uppsökas, utan jemväl af svårigheten att anskaffa borgesmän, som äro för domaren kända, hvarigenom ny borgen samt en ytterligare resa till domaren af rättssökanden måste företagas. Dessa olägenheter anser utskottet vara afhjelpade genom att hänvisa till bestämmelserna i 8 § af nyss nämnda kap., der det föreskrifves, att hofrätt eger ock borgen pröfva, när så omtränger. Utskottet tyckes således hysa den åsigten, att, derest svårighet förefinnes att anskaffa borgesmän, som äro kända af domaren, kan dylik svårighet undanrödjas genom att man öfverlemnar åt hofrätten att godkänna borgen, Jag tror dock icke, att någon af lagutskottets ledamöter skulle vilja äfventyra att insända dylika handlingar till hofrätten, med öfverlemnande åt denna att pröfva borgesmännens vederhäftighet, då erfarenheten visat, att i de flesta fall, der denna pröfning lemnats åt hofrätten, vederhäftigheten blifvit underkänd på grund af hofrättens förklaring, att den saknade kändedom om borgesmännens förmögenhetsvilkor.

Ett annat, som det sannolikt syntes utskottet, tungt vägande skäl anföres mot mitt förslag, nemligen, att detta lagrum — 26 kap. 1 § — icke innehåller någon föreskrift om, att domaren skall pröfva borgen för kostnad och skada. Denna utskottets uppfattning kan jag icke gilla. §:n säger, att der part hellre vill penningar, eller silfver, eller guld, till säkerhet för kostnad och skada ställa, och sätta det hos konungens befallningshafvande in, eller i taka händer, då *vare det ock för borgen giltigt, när domaren det pröfvat hafver*. Ehuru § således icke bestämdt uttryckt, att domaren eger bestyrka borgesmännens vederhäftighet, torde man få underförstå, att § tillägger domaren denna rätt. Så har äfven, mig veterligt, i alla tider praktiserats, och har jag icke heller hört, vare sig att borgen, hvars vederhäftighet bestyrkts af domare, blifvit underkänd eller att part varit berättigad påkalla ny pröfning af sådan borgen. Det är med anledning af denna min uppfattning om innebörden af paragrafens föreskrift, som jag icke ansett mig särskildt behöfva motivera mitt förslag, att i § be-

Angående ändring i 26 kap. 1 § rättegångsbalken.
(Forts)

stämmt uttryckes, att domare må vara berättigad att pröfva och bestyrka borgesmans vederhäftighet.

Vidare har jag föreställt mig, att det skulle vara till allmän fördel, om i *en* enda paragraf meddelades föreskrift, ej mindre att borgen för kostnad och skada bör till vederhäftigheten styrkas, än ock uppgift å de myndigheter, som äro behöriga att om vederhäftigheten utfärda bevis.

Utskottet har anfört, att paragrafen i fråga icke innehåller någon föreskrift om, att domare skall pröfva borgen. Det förvånar mig, att utskottet kunnat anföra detta som skäl för afstyrkande af mitt förslag, då det väl bör vara alldeles klart, att, om §:n innehållit de bestämmelser, jag föreslagit, jag icke skulle hafva besvärat Riksdagen och dess lagutskott med min motion. Det är för att få tydligt och klart i lag bestämdt hvad parterna hafva att vid vad till högre rätt iakttaga, som jag framställt mitt förslag, och jag vågar hemställa till kammaren, huruvida icke bifall till min motion skulle vara det allmänna mera till gagn än bifall till utskottets afstyrkande hemställan.

Jag ber derföre att få förena mig i den föregående talarens yrkande om återremiss, då jag icke har något emot att § förslaget undergår den redaktion, som af denne föreslagits. Herr talman, jag yrkar återremiss.

Herr Smedberg: Den nu föreliggande motionen afser att införa ett nytt stadgande i 26 kap. 1 § rättegångsbalken, under det att den lemnar § 8 i samma kapitel oförändrad, ehuru der snarare borde intagas ett sådant stadgande, som det nu föreslagna. Emellertid anser jag för min del den nu ifrågasatta bestämmelsen hvarken nödig eller nyttig. Den är icke nödig, ty § 8 föreskrifver redan, huru borgen skall pröfvas, när jäf deremot göres, och den är icke nyttig, ty sådan lagen nu är, har man frihet i förevarande fall att vända sig jemväl till vederbörande pastor, och detta synes mig vida beqvämare än att behöfva uppsöka länsmanen. Jag har icke hört, att någon anmärkning någonsin gjorts mot vederhäftighetsbetyg, som utfärdats af pastor, och äfven sådana intyg af andra trovärdiga personer hafva godkänts af hofrätterna, som ju sjelfva ega pröfva borgen. Jemväl af detta skäl synes mig den föreslagna förändringen onödig. Jag yrkar bifall till utskottets hemställan.

Herr Lilienberg: Herr talman! Ja, jag är i viss mån förekommen af den siste talaren, men jag vill emellertid nämna, att man inom utskottet icke haft sig bekant, att stadgandet, sådant det nu är, medfört någon olägenhet. I allmänhet skrivas vadebevisen i hithörande del så: »foge ock dervid en af tvenne vederhäftige män utgifven löftesskrift» etc., och då det således icke säges, huru löftesmännens vederhäftighet skall styrkas, har

utskottet ansett, att frihet i det fallet eger rum, så att man kan vända sig icke blott till domaren utan äfven till vederbörande kronobetjent eller pastor. Jag vill äfven påpeka olämpligheten af att till behandling lösrycka särskilda delar af rättegångsordningen utom i trängande fall, och då ett sådant här icke föreligger, utan tvärtom motionärens förslag, om det blefve lag, komme att medföra vissa olägenheter, ber jag få hemställa, det kammaren ville bifalla utskottets förslag.

Ang. ändring i
26 kap. 1 §
rättegångs-
balken.
(Forts.)

Herr Widström: I så måtto delar jag motionärens mening, att det förefaller mig, som om utskottets motivering icke vore så synnerligt tillfredsställande; hvaremot i fråga om det slut, hvar till utskottet kommit, jag måste instämma deri. 26 kap. 8 § rättegångsbalken lemna tillräcklig ledning för att veta, hur lagstiftaren menat, att borgen skall styrkas. Enligt nämnda paragraf eger Konungens befallningshafvande att pröfva borgen, der så erfordras, likaså domaren och hofrätt. Här finnes således redan i samma kapitel stadgadt, hur borgen skall pröfvas och godkännas för att inför hofrätten utgöra vitsord om löftesmännens vederhäftighet. Nu kan det visserligen inträffa, att hofrätten godkänner en borgen, ehuru den icke är försedd med sådant intyg från Konungens befallningshafvande eller domare, men detta beror då på, att ledamöter af hofrätten antingen själfva känna borgesmännens vederhäftighet eller särskildt hafva förtroende till de personer, som intygat vederhäftigheten. Den antydning utskottet i sin motivering synes göra derom, att, enligt §:ns nu varande lydelse, det kunde vara lika godt och bra, om man hade vederhäftighetsintyg från andra myndigheter och personer än Konungens befallningshafvande och domare, beror således derpå, huruvida hofrätten kan hafva personlig kännedom om vederbörande enskilda intygsgifvare. Men detta innefattar icke någon säkerhet för part att vederhäftighetsintyg af t. ex. kyrkoherde, kronofogde eller länsman *ovillkorligen* skola tagas för goda af hofrätten, som fallet deremot vore, derest borgen vitsordats af Konungens befallningshafvande eller domstolen eller domaren.

Det egentliga skälet för motionärens framställning är i allt fall icke någon tvekan om lagens föreskrift i detta fall, utan dels att han anser det vara förenadt med för stora omgångar och besvär för vederbörande part att söka domaren, dels att det icke vore möjligt för domaren att hafva nödig personalkännedom, så att han i många fall skulle vara förhindrad att bedöma borgesmäns vederhäftighet. Hvad angår det först nämnda af dessa skäl, kan det icke hafva någon afgörande betydelse, då med nutidens lätta kommunikationer och postförbindelser det icke lär möta några synnerliga svårigheter att träffa domaren, i synnerhet om man tager i betraktande den långa tid parter fått sig tillmätt för att anskaffa prestanda. Denna tid utgör; på sätt torde vara bekant, med undantag för stad der hofrätt har sitt säte, 40, 60 till

Ang. ändring
26 kap. 1 §
rättegångs-
balken.
(Forts.)

och med 90 dagar, alt efter olika afstånd; och för öfrigt kan det icke vara svårare nu än förr, då kommunikationerna voro sämre, att träffa domaren.

Att åter, som, motionären i sin motion föreslår, stadga, det kronolänsman skulle kunna intyga vederhäftigheten hos löftesmännen, tror jag, i likhet med hvad en föregående talare anmärkt, vore att införa ett nytt stadgande för detta särskilda fall. Icke ens i de åberopade stadganden, som gälla brottmåls fullföljande till högre rätt, torde föreskriften, att kronobetjent eger utfärda vederhäftighetsbevis eller bevis om en persons oförmåga att erlägga honom ådömda böter eller för dem ställa borgen, afse länsman utan allenast kronofogde, och på samma sätt torde det också vara, då det säges i utsökningslagen, att kronobetjent eger att pröfva borgen. Jag tror, att det icke kan vara välbetänkt att uppdraga ett sådant bemyndigande åt kronolänsmännen, allra helst, då det här skulle ske på ett enstaka ställe. Skulle ett sådant bemyndigande lemnas åt dem, borde det tillika företagas en granskning af alla de allmänna föreskrifter, som finnas om borgen, och kronolänsmännen der upptagas såsom behörige personer, för att erhålla någon likformighet.

Det nämndes af den förste talaren, att borgen brukar godkännas af hofrätt, om anmärkning mot densamma icke skett, och att således hofrätten icke fäster sig vid bristen på vederhäftighetsbevis i annat fall, än om anmärkning har egt rum. Den uppgiften är dock icke i allo öfverensstämmande med förfaringsättet vid hofrätterna, åtminstone icke inom svea hofrätt. Der pröfvas borgen äfven i de fall, då svaranden uteblifvit, och då beror pröfningen på vadebevisets beskaffenhet, eller om deri uttryckligen föreskrifvits, huru vederhäftigheten skall styrkas. På dessa skäl, och då jag icke anser det lämpligt att på ett enda ställe skjuta in denna nya sak, nemligen att kronolänsmännen skola meddela betyg om vederhäftighet, vill jag för min del instämma i hvad lagutskottet har hemställt, eller att motionen måtte lemnas utan vidare afseende.

Herr Billing: Denna motion är verkligen icke af så ringa betydelse, som lagutskottet och åtskillige talare tyckas hafva förmenat. Den frågan, huru jag skall rätteligen förfara för att i vademål få fullfölja en sak från underrätt till hofrätt, är nemligen en mycket ingripande fråga, och det är af ganska stor betydelse och vikt, att stadgandena i detta afseende äro klara och bestämda. Märkvärdigt nog har det blifvit på ett ganska bestämdt och tillfredsställande sätt förklaradt, hvad jag skall iakttaga, då jag vill klaga i brottmål eller i besvärsmål, men i afseende å vademål äro stadgandena i hög grad bristfälliga och otydliga.

Man har påstått, att 8 § i 26 kap. rättegångsbalken innehölle föreskrift om huru man skall förfara, när anmärkning mot

borgen framställts. Herrarne måtte ej hafva läst riktigt innehållet i samma 8:de §. Der stadgas: Konungens befallningshafvande eger borgen pröfva, när jäf deremot göres, d. v. s. att när jag stält borgen i en vadesak och motparten gjort jäf deremot, så skola Konungens befallningshafvande pröfva borgen. Enligt praxis tillgår detta, förmodar jag, så, att den, mot hvilkens borgesmän jäf göres, eller hans ombud blir kallad till förhör i hofrätten, der han då begär uppskof för att styrka borgens giltighet. Om det nu är en sak, som blifvit handlad vid Stockholms rådhusrätt, så är det ju en småsak att gå upp i öfverståthållareembetet och der skaffa sig nödigt vederhäftighetsbevis; men om det är en sak, som är från de öfriga underrätterna, blir det svårare, ty då får man gå till konungens befallningshafvande i de resp. länen. Dessutom står här: »Är löftesman, eller dess vilkor, honom», d. v. s. Konungens befallningshafvande, »ej kunnige; då må han underrättelse derom af domaren i orten fordra». Det måtte hafva varit mycket länge sedan den föreskriften tillämpades, att Konungens befallningshafvande skulle fråga domaren i orten om den eller den personens vederhäftighet; åtminstone har jag aldrig hört talas om något sådant. Dessutom ber jag att få fästa uppmärksamheten vid, att i § 1 af 26 kap., som är grundbestämmelsen, det icke finnes ett ord taladt om, att man måste anskaffa något slags intyg om löftesmännens vederhäftighet. Det beror således på om anmärkning mot borgen kommer att framställas i hofrätten. Är det nu en person, som vädjar, och han anser sina löftesmän mycket goda, så tänker han icke på anskaffandet af vederhäftighetsbetyg. Men när han då kommer till hofrätten, och hans vederpart gör jäf, så börjar denna bekymmersamma procedur.

Det är därför af synnerlig vikt, att man äfven i vädjade saker finge fullt tydliga och klara stadganden i detta hänseende. Nu är det visserligen sagdt, att motionären, att döma af hans motivering, endast afsett att länsmännen måtte få rätt att gifva intyg om borgesmännens vederhäftighet. Men i sjelfva verket går hans förslag mycket längre, ty det innehåller begäran om bestämda stadganden, hur en sådan borgen verkligen skall vara beskaffad, för att någon anmärkning deremot icke skäligen skall kunna framställas. Om det också icke blifvit tydligt sagdt i motionen, i hvilken § denna bestämmelse skulle införas, borde väl detta ej vara något skäl att afstyrka motionen, ty så mycken frihet eger väl ändå lagutskottet, att det, om det finner saken lämplig, kan bestämma i hvilken § stadgandet skulle införas.

Jag tror vidare, att det icke är skäligen att afslå motionen, då det ju kan hända, att det kommer att dröja många år, innan vi få en ny rättegångsordning. Då jag är öfvertygad om, att ingen kan förneka, att de ifrågavarande stadgandena äro i hög grad otydliga, anser jag bäst att återremittera frågan till lagutskottet för att af det samma tagas i förnyadt öfvervägande.

Ang. ändring i
26 kap. 1 §
rättegångs-
balken.
(Forts.)

Ang. ändring i
26 kap. 1 §
rättegångs-
balken.
(Forts.)

Herr Widström: Med afseende på ett yttrande, af den nästföregående talaren, ber jag att få nämna, att det icke är lagens föreskrifter och stadganden, som ensamma utgöra rättesnöret för den vädjande, utan denne får i hvarje särskildt fall, då han erlägger vad i ett civilmål, en föreskrift af domhafvanden om hvad han har att iakttaga till fullföljd af sin talan, och denna föreskrift skall, enligt kongl. brefvet den 6 december 1739, innehålla *allt* hvad den vädjande i sådant afseende har att iakttaga. Han behöfver endast läsa hvad som står i denna föreskrift och ställa sig den till efterrättelse; gör han det, löper han ingen risk att förlora sin talan. Detta var det ena jag ville erinra. Vidare ville jag säga, att det icke är en principiell ändring i 1 § af 26 kap. rättegångsbalken, som motionären har föreslagit, utan han har framlagt ett till sin form redigeradt ändringsförslag, och jag kan icke förstå, huru utskottet skulle kunnat pröfva annat än det som varit till detsamma remitteradt. I förslaget har motionären till och med uteslutit en myndighet, som enligt lagens alldeles klara och tydliga bokstaf i 8 § af nämnda kap. har behörighet att pröfva borgen, nemligen Konungens befallningshafvande.

Man må därför hysa hvilka åsikter som helst om behovet af att på ett ställe sammanföra allt hvad en part har att iakttaga — en åtgärd, som äfven jag anser icke vara olämplig — så vidhåller jag dock min mening, att den ifrågavarande motionen bör, såsom utskottet hemställt, lemnas utan vidare afseende.

Herr Billing: Den nästföregående talaren yttrade, att i vadebeviset står allt hvad som af den vädjande skall iakttagas, och att denne, om han iakttaget de der gifna föreskrifterna, icke löper någon risk. Men, mine herrar, det är en anmärkningsvärd sak, att till följd af praxis i vadebevisen influtit, att dessa borgesmäns vederhäftighet bör vara styrkt, men det är just detta som icke står i lagen. Detta är ett ytterligare bevis på behöfligheten af en ändring i samma syfte som den föreslagna.

Jag upprepar, att ehuru motionären i motiveringen synes tala endast om länsmän, är dock hans förslag i sjelfva verket vida mer omfattande, och man skall väl rätta sig efter hvad han verkliga yrkat och icke endast eller hufvudsakligen efter sjelfva ordalagen i motiveringen.

Herr Olof Jonsson i Hof: Om än de anmärkningar, som blifvit framställda mot motionärens förslag i det afseendet, att de ifrågasatta förändringarna icke blifvit föreslagna att införas på de särskilda ställen i lagen, som af dessa ändringar berördes, skulle vara befogade, så tror jag dock, att man icke kan fränkänna förslaget all betydelse, allra helst om man erinrar sig slutorden i motionen, deri motionären öfverlätit åt lagutskottet att åt ordalydelsen i det af honom gjorda yrkande gifva den formu-

lering, som utskottet kunde finna lämplig för att det skulle kunna inpassas i den ena eller andra paragrafen, der detta blefve behöfligt. I det fallet böra således anmärkningarna, som blifvit framställda, icke tillräknas någon betydelse.

Hvad vidare beträffar frågan om den föreslagna förändringens nödvändighet eller nytta, så synes det mig klart framgå af den öfverläggning, som nu egt rum, att den skulle vara af mycken praktisk betydelse, allra helst som länsmännen, till följd af deras nära beröring med ortens befolkning, mången gång äro, långt bättre än domaren, i tillfälle att bedöma borgesmännens trovärdighet och förmögenhetsvilkor. Anmärkningen mot länsmännens behörighet att ingå i en sådan pröfning kan jag på inga vilkor godkänna; ty, mine herrar, om länsmännen hafva i det praktiska lifvet befoget att pröfva vederhäftigheten för lånehandlingar, som angå ofantligt stora belopp, och deras yttrande godkännes i bankinrättningar, så frågas, hvarför skulle då icke samma personer vara behöriga att pröfva sådana jemförelsevis små belopp, som en borgen för kostnad och skada vid ett måls fullföljande kan afse.

Jag vill hoppas, att efter den utredning, som här under öfläggningen lemnats, kammarens ledamöter i allmänhet kommit till insigt derom, att den ifrågasatta förändringen är af behovet påkallad, och då denna förändring, såsom mig synes, bäst kan genomföras genom en återremiss till utskottet, som må ega att bestämman, huru förslaget må inpassas i de särskilda §§ som deraf beröras, så anhåller jag att få instämman med dem, som yrkat återremiss.

Häruti förenade sig herrar *Jönsson* i Sandby, *Bruse*, *Bromée*, *Andersson* i Hasselbol och *Jansson* i Saxhyttan.

Herr *Johnsson* i Thorsberg: Jag har endast begärt ordet med anledning af en talares yttrande, att 8 § i 26 kap. rättegångsbalken skulle vara tydlig angående pröfning af borgen, som bör ställas för kostnad och skada. Denna paragraf föreskrifver: »Konungens befallningshafvande eger borgen pröfva, när jäf deremot göres. Är löftesman, eller dess vilkor, honom ej kunnige, då må han underrättelse derom af domaren i orten fordra». Om lagutskottets, uppfattning att 1 § af 26 kap. rättegångsbalken icke berättigar domaren att bestyrka vederhäftigheten af kostnad och skada, så skulle den rättsökande endast hafva att antingen vända sig till Konungens befallningshafvande med anhållan att borgesmännens vederhäftighet måtte styrkas, hvilket skulle vara förenadt med ej ringa besvär och kostnader, eller ock öfverlemnna pröfningen deraf till hofrätten med utsigt att få borgen underkänd och saken, som för den klagande kan vara af stor vigt, ej upptagen till pröfning. Jag har med min motion afsett att i någon

Ang. ändring i
26 kap. 1 §
rättegångs-
balken,
(Forts.)

Ang. ändring i 26 kap. 1 § rättegångsbalken. (Forts.) i mån afhjelpa dessa olägenheter. Icke heller lärer någon af oss, som har ett viktigt mål, draga detsamma under hofrätts pröfning i förhoppning, att hofrätten skall godkänna (n borgen, som icke är vederbörligen styrkt. Man har för närvarande således ingen annan utväg än att vända sig till Konungens befallningshafvande för att få borgen styrkt, innan vadehandlingarna ingifvas till öfverrätten, för så vidt man icke vill riskera att få sin talan underkänd.

Jag vidhåller mitt yrkande om återremiss.

Herr Lundberg: Då man i allmänhet icke synes kunna bestrida, att lagens föreskrifter i förevarande fråga äro obestämda och otydliga, samt att i följd deraf en förändring är önskvärd, anser jag yrkad återremiss icke böra förvägras och, för den händelse detta yrkande godkännes, får jag fästa uppmärksamheten derpå att motionären i sitt förslag, sådant detsamma nu är affattadt, tyckes hafva förgätit, att vederhäftighetsbevis i de fall, hvarom nu är fråga, äfven erfordras för rättsökande från städerna. I förslaget omnämnas blott »domare», hvarmed menas endast domhafvande på landet, samt kronofogde och länsman, hvilka emellertid icke äro behörige att utfärda vederhäftighetsbevis för städernas invånare. Skulle därför i fall af återremiss något förslag till ändring af 26 kap. rättegångsbalken inom lagutskottet upprättas, hemställer jag, att lagförslaget varder så affattadt, att detsamma kommer att afse icke blott landsbygden utan äfven städerna.

Herr Erickson i Bjersby: På grund af de skäl, som blifvit anförda af herrar Berg och Billing, skall äfven jag bedja att få yrka återremiss.

Jag har visserligen hittills trott, att vederhäftighetsbevis, som utfärdats af kronofogde eller länsman, skulle i allmänhet, och således jemväl uti ifrågavarande fall, kunna godkännas, men då hofrättsrådet Widström nu upplyst, att hofrätterna ej godkänna ett sådant bevis, för såvidt utgifvaren deraf ej är personligen af hofrättens ledamöter känd, så finner jag deri ett ytterligare skäl för ifrågavarande lagparagrafs ändring på sätt motionären åsyftat.

För öfrigt anser jag, att bland våra myndigheter och tjänstemän just kronofogdarne och länsmännen, i synnerhet de sistnämnde, till följd af deras verksamhet, hvilken ställer dem i närmare beröring med allmänheten än Konungens befallningshafvande och domhafvandena, äro de, som hafva säkraste kändedomen om personers ekonomiska förhållanden och vederhäftighet inom deras resp. tjänsteområden.

Förslaget är godt och afser lindring för de rättsökande, hvarför jag önskar det all framgång.

Herr Persson i Stallerhult: Då man här ifrågasatt en återremiss, så har jag begärt ordet för att dervid göra en erinran. Om förslaget nu kommer tillbaka till utskottet, och utskottet tillstyrker det, så vill jag fråga hvad utskottet skall göra med den 8:de paragrafen, och huru denna skall komma att lyda. I denna § stadgas, bland annat, att hofrätten eger sjelf borgen godkänna, när så omtränger. Detta stadgande skulle ju stå kvar, äfven om motionärens förslag bifölles, ty motionären har icke föreslagit någon ändring i nämnda §, och utskottet kan icke föreslå en lagförändring, som icke blifvit begärd. Jag yrkar således bifall till utskottets förslag.

*Ang. ändring i
26 kap. 1 §
rättegångs-
balken.
(Forts).*

Herr Lilienberg: Jag skall icke upptaga kammarens tid vidare än att endast meddela hvad som kommit till min kännedom, eller att Första Kammaren godkänt utskottets förslag. Herrarne torde således finna, att en återremiss skulle till ingenting tjena.

Öfverläggningen var slutad. I enlighet med de yrkanden, som derunder förekommit, gaf herr talmannen proposition dels på bifall till utskottets hemställan och dels på ärendets återremitterande till utskottet för förnyad behandling. Herr talmannen förklarade sig anse den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad, men som votering begärdes, blef nu uppsatt justerad och anslagen en voteringsproposition af följande innehåll:

Den, som bifaller hvad lagutskottet hemställt i utlåtandet n:o 10, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner nej, har kammaren återförvisat ärendet till utskottet för förnyad behandling.

Omröstningen visade 78 ja men 100 nej; och hade kammaren alltså beslutat i enlighet med nejpropositionens innehåll.

§ 6.

I ordningen förekom härnäst lagutskottets utlåtande n:o 11, i anledning af Riksdagens justitieombudsmans hemställan om upphäfvande af 23 kap. 7 § strafflagen. *Ang. upphäfvande af 23 kap. 7 § strafflagen.*

Ang. upphäfvande af 23 kap. 7 § strafflagen.
(Forts.)

I justitieombudsmannens till innevarande Riksdag afgifna embetsberättelse, som blifvit af båda kamrarne öfverlemnad till lagutskottet, var framställt förslag om upphäfvande af 23 kap. 7 § strafflagen, sådant detta lagrum lyder i förordningen den 6 oktober 1882.

På anförda skäl hemstälde dock utskottet att justitieombudsmannens förevarande framställning icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Sedan denna utskottets hemställan blifvit uppläst, anförde:

Herr Thomasson: Jag har begärt ordet, herr talman, egentligen endast för att förklara, huru det kommer sig till att jag i min embetsberättelse, som är daterad januari 1888, har framställt förslag till utsträckning af allmän åklagares åtalsrätt, ehuru nya lagberedningen redan 1887 afgifvit ett utlåtande, i det allra närmaste likartadt med mitt. Detta nya lagberedningens förslag, som afser ändring i vissa delar af strafflagen och deribland 23 kap. 7 §, är visserligen dateradt den 30 december 1887, men är dock tryckt, äfven detta, först under innevarande år samt utdelades icke förr än efter riksdagens början, om jag icke misstager mig, men i alla händelser först efter det min embetsberättelse var tryckt. Det är visserligen så, att nya lagberedningen förut till vissa personer låtit utdela ett utkast till det förslag, som sedermera utarbetades och framlades, men jag kom icke att taga kännedom om detta utkast förr än jag redan skrivit min lilla uppsats i ämnet, och jag fann ingen anledning att därför sedermera undertrycka mitt förslag, allra helst som det väsentligt afvek från nya lagberedningens förslag. Nya lagberedningen ville nemligen då icke gå längre än att åt allmänna åklagaren inrymma rätt att åtala jemväl oredlighet och vårdslöshet i konkurs, endast så vidt brottet af målseganden till åtal angåfves; allmänna åklagaren skulle enligt detta förslag icke ens få tilltala för oredlighet i konkurs eller rymning för gäld, så framt icke målseganden brottet till åtal angåfve.

Hvad nu beträffar sjelfva saken, kan jag icke finna det af lagutskottet för afstyrkande af min framställning anförda skäl tillfyllestgörande, det nemligen att nya lagberedningens förslag, sedan högsta domstolen yttrat sig derom, sannolikt kommer att framläggas till Riksdagens pröfning. Ty är den utaf mig och nya lagberedningen ifrågasatta utsträckning af allmän åklagares åtalsrätt af tidsförhållandena påkallad, kan jag icke förstå, att man bör undanskjuta det nu framlagda förslaget, därför att man *möjligen* framdeles någon gång kan få samma förslag framlagdt till pröfning. Man behöfver visserligen icke befara att man, genom att nu upptaga denna del af lagberedningens förslag till pröfning, binder sig i fråga om pröfningen af dess förslag i öfrigt eller att man stör sammanhanget mellan detta förslags olika delar; ty, såsom hvar

och en finner, är den af mig väckta frågan alldeles fristående och kan godkännas eller förkastas oberoende af nya lagberedningens förslag i öfrigt. För min del har jag i betraktande af företeelserna på affärlifvets område funnit denna utsträckning af allmänna åklagarens åtalsrätt vara af trängande behof påkallad och jag har därför, min pligt likmätigt, velat fästa Riksdagens uppmärksamhet på saken. Det tillkommer nu Riksdagen att tillse hvad som bör göras. Jag, herr talman, har icke något yrkande att göra.

Ang. upphäfvande af 23 kap. 7 § strafflagen.
(Forts.)

Herr Billing: Under en lång följd af år har jag här i Stockholm, der det största antalet konkursmål i vårt land handlägges, varit i rikt tillfälle att, om jag så får säga, komma konkursmålen och gäldenärerna litet närmare inpå lifvet, och jag har dervid i likhet med herr justitieombudsmannen funnit af behofvet i hög grad påkalladt att få någon ändring i bestämmelserna uti 23 kap. 7 § strafflagen. Men just därför, att det är så ofta som det förekommer fall, der personer gjort sig skyldiga till vårdslöst förfarande mot borgenärer, är det också af största betydelse att tillse, huruvida man, såsom justitieombudsmannen föreslagit, bör lemna åtalsrätten i detta fall helt och hållet åt allmänna åklagaren eller gå någon medelväg mellan detta förslag och den nu gällande lagen. En förändring härutinnan kommer att i hög grad ingripa i åtskilliga förhållanden, och det torde kunna hända att, ehuru man nu känner sig missnöjd öfver att så många vårdslösa gäldenärer undslipper straff, man å andra sidan, derest justitieombudsmannens förslag blefve lag, skulle finna att man varit allt för sträng. Detta gör att jag för min del f. n. är mest böjd för att sluta mig till nya lagberedningens förslag, som ju är eller snart blir föremål för högsta domstolens pröfning.

Det finnes ett ytterligare skäl, hvarför jag anser att man bör stanna vid hvad lagutskottet hemställt. Såsom herrarne veta, finnes i 23 kap. 6 § det stadgandet att, om åtal på grund af 2, 3, 4 eller 5 §§ egt rum, men den tilltalade inför rätten styrker att han godtgjort sina borgenärer, så skall frågan om åtalet vara förfallen. Uti detta stadgande har justitieombudsmannen icke ifrågasatt någon ändring. Emellertid är det väl stridande mot de grundsatser, som hittills varit gällande i vår och förmodligen många andra länders lagstiftning, att der allmänna åklagaren är berättigad att proprio motu föra talan, den tilltalade kan köpa sig fri från anställt åtal och ådömdt straff. Detta tror jag man också bör taga hänsyn till.

På dessa grunder, och då nya lagberedningens förslag till reviderad strafflag troligen ganska snart kommer till Riksdagen, kan jag icke finna annat än att man nu bör låta bero vid lagutskottets hemställan. Visserligen har justitieombudsmannen icke framställt något yrkande, men jag har dock ansett mig böra yttra

Ang. upphöfvande af 23 kap. 7 § strafflagen.
(Forts.)

mig i saken, då jag hört åtskilliga personer vara böjda för att omfatta justitieombudsmannens förslag.

Herr Waldenström från Visby: Jag ber att få instämma med herr Billing. Det är utan tvifvel sant, såsom herr justitieombudsmannen säger i sin embetsberättelse, att oredliga och vårdslösa konkursgäldenärer allt för ofta gå fria från straff, därför att de icke af sina borgenärer åtalas samt att denna straffrihet uppmuntrar till lättsinne i affärer och verkar demoraliserande; men att, då man vill råda bot därför, öfvergå från det nu gällande absoluta förbudet för allmänna åklagaren att beifra dylika brott till att göra brottens åtalande till en tjenstepligt för honom, äfven emot borgenärernes vilja, synes mig vara ett för stort steg. Justitieombudsmannen medgifver i sin embetsberättelse, att gäldenärer kunna fela af enfald, bristande insigt i bokföring eller annat oförstånd, och så är det ju ofta, men jag hemställer, om det då kan vara lämpligt att stifta en lag, som ålägger allmänna åklagaren att för dylika fall, der brottsligheten beror på nämnda orsaker, utkräfva af den felande ett så hårdt straff som fängelse. Om exempelvis ingen annan vårdslöshet ligger konkursgäldenären till last än en föga afsevärd oordentlighet i bokföring, hvarigenom, så vidt man kan se, ingen skada skett, kan man då säga, att rättskänslan deraf så beröres att man mot borgenärernas vilja bör fordra allmänna åklagarens, ingripande och konkursgäldenärens inspärrande i fängelse, hvilket skulle blifva fallet, om det ifrågasvarande förslaget antages? Jag tviflar derpå och tror snarare, att rättskänslan skulle känna sig upprörd öfver ett sådant åtal, en sådan bestraffning.

Jag ber också att med några ord få beröra denna fråga från en annan synpunkt. Då lagstiftaren stadgat, att vissa brott skola af allmän åklagare åtalas, att andra brott få af allmänna åklagaren åtalas dock endast efter målsegandens angivelse samt att vissa brott endast få åtalas af målseganden, då har lagstiftaren dervid naturligtvis följt en bestämd princip och i enlighet dermed har lagstiftaren stadgat, att oredlighet och vårdslöshet i konkurs icke får af annan än målseganden åtalas. Om man nu utan vidare öfverflyttar dessa brott till den kategori af brott, som hemfaller under allmänt åtal, så rubbar man otvifvelaktigt den princip, som i nämnda hänseende genomgår strafflagen, hvilket ju icke kan vara lämpligt.

Jag hemställer om bifall till lagutskottets förslag.

Herr Widström: Då jag läste herr justitieombudsmannens embetsberättelse och motiveringen för hans nu förevarande förslag, kände jag mig till en början rätt tveksam om lämpligheten af att gå så långt, som han här föreslagit. Men då man betänker i hvilken oerhörd grad de brott, hvarom här är fråga, på senare

tider ökats och att anledningen dertill väsentligen ligger uti missbruk af borgenssystemet och krediten på ett orätttrådigt och straffvärdt sätt, så tror jag likväl, att en åtgärd i det ifrågasatta syftet är nödig och lämplig. Många andra former af bedrägerier, jemförliga med de i 23 kap. omnämnda, få åtalas af allmän åklagare. I fråga deremot om vårdslöshet mot borgenärer sker brott, som omtalas i 23 kap. 3 §, kan det vara mera tvifvel underkastadt, om man bör skrida derhän att låta äfven sådana brott åtalas af allmän åklagare. Jag önskar således för min del gerna, att här föreliggande förslag må tagas i allvarligt öfvervägande. Lagberedningens förslag i ämnet kan måhända ej på länge inkomma till Riksdagen. Det afser såsom bekant en revision af hela strafflagen, dervid beredningen äfven fäst sig vid denna del af lagen. Med afseende så väl härå som att, så vidt jag kan finna, intet hinder möter att nu partielt förändra lagen, vore jag benägen att yrka återremiss, oaktadt herr justitieombudsmannen sjelf icke gjort yrkande.

Herr justitieombudsmannens förslag går derpå ut, att 7 § 23 kap. skulle upphävas i dess helhet. Men jag föreställer mig, att lagutskottet bör vara oförhindradt att tillse, huru vida ej förslaget i någon del bör vinna bifall. Ärendets återremitterande skulle således afse förslag i syfte att åtminstone i fråga om de i 2 § omförmälda oredlighetsbrott herr justitieombudsmannens hemställan måtte vinna bifall, hvarigenom ock närmare öfverensstämning vunnit med nya lagberedningens förslag i ämnet. Jag fäster mig härvid äfven vid den af min granne nyss nämnda 6 §, som bestämmer, att gäldenär är fri från allt ansvar, så snart han visar, att han förnöjt sina borgenärer. Jag föreställer mig, att, om en förändring af åtalsrätten ifrågakommer beträffande det ena eller andra af här ifrågavarande brott, så bör också denna § till sitt innehåll förändras, då den, såsom redan är nämnt, ju torde bero på den förutsättningen, att enskild part ensam egde åtala i fråga varande brott och att således äfven enskild part egde i sin magt att nedlägga väckt åtal.

I det syfte jag här tillåtit mig angifva hemställer jag om återremiss af lagutskottets nu föredragna betänkande.

Herr Lilienberg: Den ärade talare, som sist yttrade sig, har ej länge tillhört Riksdagen, och hade förmodligen af denna anledning sig icke bekant, att vid flere tillfällen motioner väckts om ändringar i strafflagen. Dessa motioner hafva nästan alltid blifvit af utskottet bemötta dermed, att en revision af hela strafflagen för närvarande påginge och att man borde vänta och efterse, huru denna utfölle. Jag kan icke finna annat än att denna uppfattning, om strafflagen skall anses såsom ett organiskt helt, har skäl för sig och att det således ej kan vara lämpligt att vidtaga partiella ändringar deri. Hvad nu förevarande förslag vidkommer

Ang. upphäfvande af 23 kap. 7 § strafflagen.
(Forts.)

Ang. upphävan-
de af 23 kap
7 § strafflagen.
(Forts.)

kan jag ej finna, att någon särskild anledning till brådska förefinnes. Vi veta att nya lagberedningen redan till Kongl. Maj:t aflemnat sitt betänkande om revision af strafflagen. Sannolikt är väl då, att det redan i år blir föremål för högsta domstolens granskning och att nästa år Kongl. Maj:ts proposition i ämnet kan föreläggas Riksdagen. Att under sådana förhållanden nu besluta en skrivelse rörande detta ämne till Kongl. Maj:t kan väl icke vara lämpligt, i all synnerhet om man, såsom talaren på stockholmsbänken, icke vill gå längre än nya lagberedningen föreslagit. Riksdagens skrivelse skulle då allenast uttrycka att det är bra, som lagberedningen föreslagit. Och just detta förhållande, att utskottet ansett lagberedningen i sitt förslag hafva träffat det rätta, har föranlett utskottet att komma till det slut, hvarom utskottet hemställt. Utskottet har nemligen ansett, att om man skall lemna allmän åklagare rätt, att utan angifvelse af målsägande föra talan i dessa fall, så bör man också tillse, att han sättes i tillfälle att utföra åtalet på ett tillfredsställande sätt. Men det är känt, att åtskilliga af här ifrågavarande brott äro af den beskaffenhet, att brottet blir utomordentligt svårt att utreda utan understöd af någon borgenär. Och å andra sidan har man ansett att, om icke någon borgenär vill göra sig besvär att på ett par, tre rader skriva en angifvelseskrift, det kunde vara hårdt, att gäldenären i sådant fall ändock skulle vara utsatt för allmänna åklagarens någon gång ovisa tjenstenit.

En föregående talare har redan påpekat, att det finnes flere slag af oredlighet, särskildt då oredligheten består uti ofullständig bokföring. En gäldenär har exempelvis kommit på obestånd utan eget förvållande och ingen annan anmärkning emot hans redlighet förekommer än i fråga om bristfällig bokföring. Oaktadt ingen borgenär vill, att åtal skall anställas, skulle allmänna åklagaren det oaktadt kunna ingripa!

På grund af dessa skäl och då, såsom jag upprepar, lagutskottet ansett, att nya lagberedningen i sitt förslag träffat det rätta i frågan, hemställer jag om bifall till utskottets förslag.

Herr Andersson i Löfhult: Äfven jag har velat fästa uppmärksamhet derå, att en stor del af de brott, som falla under rubriken vårdslöshet emot borgenärer, endast bestå deri, att gäldenären ej ordentligt fört sina böcker. Att en person, som icke låtit sig komma något annat till last, skulle utan borgenärernas vilja få åtalas af allmän åklagare anser jag icke vara billigt, i synnerhet som hela brottsligheten hos en sådan mindre köpman ofta torde vara beroende på bristande kunskap om huru böcker ordentligt skola föras. I vissa delar af landet fruktar jag, att, om detta förslag blefve lag, anledning till allmänna åklagarens ingripande skulle förekomma i nästan hvarje konkurs. Jag hemställer därför om bifall till utskottets förslag.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad samt herr talmannen till proposition upptagit de gjorda yrkandena blef utskottets hemställan af kammaren bifallen.

§ 7.

Härefter företogs till behandling bankoutsrottets memorial n:o 2, angående verkställd granskning af riksbankens tillstånd och förvaltning.

*Ang décharge
för bankofull-
mäktige.*

I detta utlåtande hemställde utskottet:

»att ansvarsfrihet må beviljas fullmäktige i riksbanken dels för förvaltningen af denna banks såväl hufvud- som afdelningskontor under år 1886 och, hvad beträffar kontoret i Jönköping, äfven för den del af år 1885, detsamma varit i verksamhet, dels ock för de beslut och åtgärder, hvilka finnas antecknade i fullmäktiges protokoll för tiden från och med den 2 maj 1887 till den 15 januari innevarande år.»

I afgifven reservation yttrade herr Hörnfeldt: »Ehuru vid läsningen af bankofullmäktiges protokoll icke förekommit något af den beskaffenhet, att fullmäktiges åtgärder derutinnan påkallat anmärkning, har jag likväl ansett det böra komma till Riksdagens kännedom, att fullmäktige, vid bestämmandet af ersättning för inspektion af riksbankens afdelningskontor, så till vida bestämt beloppen olika, att till inspektörerna för afdelningskontoren i Luleå och Visby anslagits en rund summa, nemligen 400 kronor till inspektören af det förra afdelningskontoret och 150 kronor för inspektören af det senare, hvaremot fullmäktige såsom ersättning för inspektion af öfriga till riksbanken hörande afdelningskontor bestämt arfvodet efter af inspektörerna lemnade räkningar, upptagande endast resekostnad och traktamente för den tid, som för inspektionen upptagits.

Någon officiel förklaring till grunden för bestämmandet af dessa olika ersättningar hafva bankofullmäktige icke satts i tillfälle att afgifva, men af de äldre ledamöterna inom bankoutsrottet lemnades dock den upplysningen, att anledningen till bestämmandet af det olika arfvodet för inspekteringarna skulle vara den, att de fullmäktige, som inspekterat afdelningskontoren i Luleå och Visby, icke äro deputerade och således hafva lägre aflöning. Är denna upplysning riktig, hvilket jag icke har anledning att betvifla, och fullmäktige fortfarande vidhålla densamma såsom motiv för sitt förfarande vid bestämmandet af de ifrågavarande ersättningarna, då tillåter jag nuig säga, att fullmäktige, efter min uppfattning, trädt Riksdagens rätt väl nära, enär, om en slikt princip fullföljes, den skulle kunna leda derhän, att fullmäktige, oberoende af Riksdagens beslut, kunde höja en del fullmäktiges löner till vida högre belopp än Riksdagen bestämt.»

Ang. décharge
för bankofull-
mäktige.
(Forts.)

I fråga härom anförde:

Herr Andersson i Nöbbelöf: Jag har icke något yrkande att göra i denna fråga. Men vi finna af den betänkandet bifogade reservation, att vid inspektioner af olika afdelningskontor förfarits ganska olika i fråga om ersättning åt dem, som förrättat inspektionerna, och jag kan icke inse anledningen, hvarför denna ersättning beräknats så olika i fråga t. ex. om bankkontoren i Luleå och Jönköping. En och samma taxa borde väl här vid lag vara gällande. Jag har icke reda på anledningen till dessa skiljaktigheter och har, som sagdt, icke heller något yrkande att göra, men kanhända att herr Hörnfelt, som reserverat sig, skulle kunna lemna någon närmare belysning deraf.

Herr Hörnfeldt: Med anledning af den af den siste talaren gjorda interpellation, huru vida icke revisorerna gjort sig reda för, hvarför fullmäktige utanordnat olika arfvoden för inspektioner af olika bankkontor, ber jag att få nämna, att jag härom tillsport och resonnerat med en eller annan bankofullmäktig. Ty jag kunde icke ana, att bankofullmäktige skulle vidhålla hvad som uttalats af en äldre riksdagsman, att verkliga anledningen hvarför olika arfvoden utdelades vore den, att de, som förrättat inspektionen t. ex. vid kontoret i Luleå, icke varit deputerade. Men till min ledsnad har jag fått bekräftelse på denna uppgift, att det icke finnes något annat skäl till de olika ersättningsbeloppen. Jag måste bekänna, att jag ganska mycket förvånats häröfver. Ty med tillämpning af detta förfaringssätt skulle man kunna komma till det resultat, att bankofullmäktige skulle utan Riksdagens hörande kunna höja fullmäktiges löner.

Herr Liss Ol. Larsson: Jag ber endast få lemna den upplysningen, att på det sätt som fullmäktige nu förfarit, så hafva de förfarit länge förut och ända till de två eller tre sista åren hafva de deputerade haft samma ersättning för dessa förrättningar, som om de icke varit deputerade, men när *nu mera* en deputerad har verkställt en inspektionsresa och inkommit med sin rese-räkning, hafva fullmäktige icke ansett sig kunna gifva mer än han enligt räkningen är berättigad få. För öfrigt tillgår det så vid dessa beslut, att den ledamot, som verkställt inspektionsresa, vid fråga om hans ersättning lemnar sammanträdet, hvarefter frågan afgöres af de öfriga. Att man på de sista åren beträffande dessa ersättningar förfarit olika, beror af samma anledning som den, hvarför man bestämt arfvodet för fullmäktige olika, eller 4,000 kr. för fullmäktige, 12,000 kr. för deputerade och 7,000 kr. för vikarierande deputerad. Detta har väl berott på, att man af deputerade fordrat, att de skulle egna hela sin tid åt riksbankens tjänst. När alltså en deputerad gjort inspektionsresa, har man icke ansett honom böra hafva större ersättning än resekostnaden.

Att deremot öfriga fullmäktige erhållit lägre arfvode beror derpå, att de icke skulle anses vara helt och hållet upptagna för bankens göromål, och således bör, då dessa företaga inspektionsresor och deras tid alltså är helt och hållet upptagen för banken, deras arfvode, sättas något högre än för deputerade. Detta var en åsigt som uttalats bland bankofullmäktige, och denna åsigt har icke varit främmande för bankoutsnittet, som år efter år gillat denna fullmäktiges åtgärd.

*Ang. décharge
för bankofull-
mäktige.
(Forts.)*

Jag har ansett mig böra meddela detta, men har intet yrkande att framställa.

Vidare yttrades ej. Utskottets hemställan bifölls.

§ 8.

Föredrogs och bifölls bankoutsnittets memorial n:o 3, med anledning af gjord framställning om ytterligare anslag för ombyggnaden af riksbankens hus i Göteborg.

§ 9.

Likaledes bifölls lagutskottets härefter föredragna utlåtande n:o 12, i anledning af väckt motion om ändring af 7 kap. 3 § strafflagen.

§ 10.

Till bordläggning anmälde Riksdagens revisorerens berättelse om den år 1887 af dem verkställda granskning af statsverkets samt andra af allmänna medel bestående fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1886.

§ 11.

Justerades protokollsutdrag.

§ 12.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr *E. Westin* under 10 dagar fr. o. m. den 22 dennes,
och » *A. Göransson* » 10 » » 22 »

Härefter åtskildes Kammarrens ledamöter kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

In fidem
A. E. J. Johansson.